

331. 4.

VOORLOOPIG VERSLAG.

Algemeene beschouwingen.

Tegen het voorstel om uitdrukkelijk in de wet neer te leggen, dat de premieën voor alle ziekenkassen der Raden van Arbeid op gelijken voet zullen worden geregeld, brachten verscheidene leden bezwaar in. In de praktijk is gebleken, dat de eene Raad van Arbeid met een lagere premie kan volstaan dan de andere. Voortaan zal, wordt dit ontwerp wet, een gemiddelde premie worden geheven, welke hooger gesteld zal moeten worden dan voor sommige Raden noodig is. Hiertegen hadden deze leden overwegend bezwaar. De tegenwoordige regeling heeft tot gevolg, dat de Raden van Arbeid een zoo zuinig mogelijk beheer trachten te voeren. De prikkel daartoe zal worden verminderd. In de toekomst zal een eventueel overschot, door een bepaalden Raad van Arbeid gekweekt, immers niet kunnen worden gebruikt om het premietarief voor de ziekenkas van dien Raad te verlagen; het zal worden besteed voor dekking van de tekorten in de ziekenkassen van andere Raden van Arbeid. Dit achtten de hier aan het woord zijnde leden een onjuiste methode, strijdig zoowel met de belangen van de werkgevers als met die van de arbeiders.

Dit bezwaar wordt huns inziens nog versterkt door de voorgestelde wijziging van artikel 38 der Ziektewet. Voor een ziekenkas van een Raad van Arbeid kan thans het bedrag van het ziekengeld worden verhoogd, en ook kan bepaald worden, dat de uitkeering reeds op den eersten of tweeden dag na dien, waarop de ongeschiktheid tot werken aanving, zal ingaan, of dat de uitkeeringsduur wordt verlengd. Door de thans voorgestelde wijziging van artikel 38 gaat de beteekenis van het daar bepaalde volkomen verloren.

Dat een gedifferentieerde premie leidt tot ongelijkmatige belasting voor de werkgevers in hetzelfde bedrijf, konden deze leden niet als een ernstig bezwaar tegen de nu geldende regeling aanmerken. De verschillen blijven uiteraard gering. Deze verschillen komen trouwens ook voor bij de bedrijfsverenigingen. De eene bedrijfsvereniging verzekert de werkgevers in hetzelfde bedrijf tegen een lagere premie dan de andere. Daartegen wordt wel bezwaar gemaakt, doch op een geheel anderen grond dan hier wordt aangevoerd, nl. dat concurrentie tusschen de bedrijfsverenigingen ongewenscht is. Nimmer is echter het bezwaar gehoord, dat de werkgevers in hetzelfde bedrijf daardoor ongelijkmatig belast worden. Dat bezwaar kan ook niet worden ingebracht, omdat een werkgever vrij is zich aan te sluiten bij die bedrijfsvereniging, welke de laagste premie heft. Ook een werkgever, thans aangesloten bij de ziekenkas van een Raad van Arbeid met hooge premie, kan overgaan naar een bedrijfsvereniging met lagere premie. Dat het bezwaar van de ongelijkmatige belasting plotseling komt opduiken, nu bij de Raden van Arbeid een gedifferentieerde premie is ingevoerd, konden deze leden niet begrijpen.

Inderdaad leidt de gedifferentieerde premie tot ongelijksoortige belasting van werkgevers, die zijn aangesloten bij een over het geheele land werkende bedrijfsvereniging. Daaraan kan echter, naar deze leden opmerkten, gemakkelijk worden tegemoet gekomen door te bepalen, dat de helft van de premie van het loon van den arbeider mag worden afgehouden, met dien verstande, dat het aandeel van den verzekerde niet meer mag bedragen

dan de helft van de *gemiddelde* premie, die door de Raden van Arbeid geheven wordt.

Eenige andere leden, die zich bij dit betoog aansloten, voerden als bezwaar tegen het voorgestelde ook nog aan, dat de Raden van Arbeid meer en meer van alle zelfstandigheid worden beroofd. Het wetsontwerp scheen dezen leden ingegeven door een eenzijdige voorkeur voor de bedrijfsverenigingen, die zich blijkbaar door het streven van de Raden van Arbeid naar een zoo deugdelijk mogelijke uitvoering der Ziektewet in hun belangen bedreigd zien.

Een aantal leden, die tegen een uniform tarief voor alle Raden van Arbeid op zich zelf geen bezwaar hadden, verwonderden er zich toch over, dat de Regeering reeds weinig meer dan een half jaar nadat gedifferentieerde premies zijn ingevoerd, het voorstel doet om op de destijds welbewust genomen beslissing terug te komen.

Vele leden verklaarden zich met dit onderdeel van het ontwerp zeer wel te kunnen vereenigen. De gronden, in de Memorie van Toelichting daarvoor aangevoerd, kwamen hun zeer voldoende voor om de voorgestelde wijzigingen te rechtvaardigen. Echter werd opgemerkt, dat artikel 63, lid 1, der Ziektewet, zooals dit artikel thans luidt, zich tegen het vaststellen van een gelijke premie voor alle Raden van Arbeid niet verzet.

Deze leden meenden te weten, dat het door den Minister ingediende voorstel niet alleen de instemming heeft zoowel van de Federatie van Bedrijfsverenigingen als van de Vereeniging van Raden van Arbeid, doch dat door die lichamen ook op zulk een oplossing van de gerezen moeilijkheden is aangedrongen. De voorgestelde wijzigingen houden voldoende rekening met de behoefte van de Raden van Arbeid om voor uiteenlopende risico's gedifferentieerde premies te heffen; zij zullen immers de eenheidspremie voor bepaalde ondernemingen zoowel kunnen verhoogen als verlagen. De aangevoerde bezwaren hebben naar het oordeel van deze leden dan ook geen voldoende grond.

Een ander bezwaar, dat verscheidene leden tegen het ontwerp inbrachten, betreft de voorgestelde wijzigingen in de artikelen 65 en 66 der Ziektewet. Zij vreesden, dat — mocht het ontwerp ongewijzigd wet worden — daarvan het gevolg zal zijn, dat een scherpe selectie op de arbeiders zal worden toegepast. De werkgever zal er direct belang bij krijgen arbeiders, die een ook maar eenigszins ongunstig risico opleveren, uit zijn onderneming te weren. Het voorgestelde werkt zelfs in dubbelen zin selectief: hogere premieën zullen worden vastgesteld, wanneer in een onderneming veel ziekte voorkomt; doen zich daarentegen weinig ziektegevallen voor, dan worden de premieën niet alleen niet verhoogd, doch integendeel verlaagd.

Thans wordt de premie eveneens voor sommige bedrijven verhoogd. Doch deze verhooging heeft slechts plaats, indien de onderneming *ten gevolge van haar inrichting of van de wijze, waarop de werkzaamheden in die onderneming worden verricht*, bijzondere gevaren voor de gezondheid oplevert (artikel 66). En van verhooging der premie, geheven krachtens artikel 64, lid 2, wordt thans vrijstelling verleend, wanneer wordt aangevoerd, dat die onderneming *ten gevolge van haar inrichting of door de wijze, waarop de werkzaamheden in die onderneming worden verricht*, minder gevaar voor ziekte oplevert dan andere soortgelijke ondernemingen (artikel 65). In de geldende wet is dus — en naar deze leden meenden te recht — verband gelegd tusschen de hoogte van de premie en den aard der bedrijven of der werkzaamheden. Dit verband wordt losgelaten. Daartegen hadden deze leden ernstig bezwaar; huns inziens dient het bedoelde verband te worden gehandhaafd. Wil men de mogelijkheid openen om niet alleen vrijstelling te verleenen van premieverhoging, doch ook premieverlaging toe te staan, dan konden deze leden zich daarmee zeer wel vereenigen, mits ook daarvoor als voorwaarde wordt gesteld, dat de onderneming ten gevolge van haar inrichting of door de wijze, waarop de werkzaamheden worden verricht, minder gevaar voor ziekte oplevert dan andere soortgelijke ondernemingen. Zulk een bepaling zou er toe kunnen medewerken, dat de ondernemingen zoo hygiënisch mogelijk worden ingericht. De thans ontworpen

redactie echter, zoowel van artikel 65 als van artikel 66, verschaft aan de werkgevers een prikkel tot ontslag of niet-aaneming van alle arbeiders, wier gezondheid ook maar iets te wenschen overlaat. Gevaar voor zulk een handelwijze dreigt ook thans reeds bij werkgevers, aangesloten bij sommige bedrijfsverenigingen; dit gevaar mag zeker niet vergroot worden.

Andere leden achtten dit bezwaar van theoretischen aard. Gaarne zouden zij van den Minister vernemen, of bij de bedrijfsverenigingen het bedoelde gevaar reëel gebleken is.

Van verschillende zijden werden voorts ernstige bezwaren aangevoerd tegen het voorstel om den rechter de bevoegdheid te ontnemen om te beoordeelen, of de Kroon te recht voor een bepaald bedrijf een hogere premie heeft vastgesteld. De Memorie van Toelichting zegt omtrent deze bevoegdheid, dat zij niet meer of minder dan „verlammend kan werken op door de Regeering noodzakelijk geachte maatregelen voor een veilig premietarief der Raden van Arbeid”. Dit argument achtten de hier aan het woord zijnde leden niet sterk. Blijkbaar is de Regeering bevreesd, dat de rechter de beslissingen van de Kroon zal toetsen aan objectieve gegevens en dan tot andere conclusies zal komen dan de Kroon. Dit mag echter nimmer een reden zijn om de toetsingsbevoegdheid van den rechter, die aan de premiebetalers een belangrijken waarborg geeft tegen niet gemotiveerde premieverhoging, af te schaffen. Dat de premiebetalende ondernemingen van beslissingen inzake premieverhoging bij den administratieven rechter in beroep kunnen komen is, zoo meenden deze leden, alleszins redelijk en wenschelijk. Dit geldt niet alleen voor beslissingen ingevolge artikel 64, doch evenzeer voor die krachtens artikel 66.

Eenige leden betwijfelden voorts of de voorgestelde redactie van de artikelen 64 en 66 zóó gekozen is, dat de toetsingsbevoegdheid van den rechter daardoor inderdaad wordt uitgesloten.

Opgemerkt werd, dat in de Memorie van Toelichting telkens wordt gesproken van „de Koningin” in plaats van, zooals gebruikelijk is, van „de Kroon”. Men achtte het laatste beter.

Enkele leden merkten nog op, dat de voorgestelde wijzigingen tusschen aanhalingsteekens geplaatst zijn, hetgeen zij minder juist achtten. Aan het begin van de ontworpen artikelen 66 en 67 zijn zulke teekens echter niet geplaatst.

Sommige leden waren teleurgesteld, dat de Regeering, nu een wijziging van de Ziektewet aanhangig gemaakt is, deze gelegenheid niet heeft aangegrepen om ook op enkele andere punten een verandering aan te brengen, waaraan dringend behoefte bestaat. Zij hadden o. m. het oog op de regeling voor het kerkelijk

personeel, waarbij zeer verschillende maatstaven voor de bepaling van het inkomen worden aangelegd, en op de reeds herhaaldelijk in de Kamers besproken quaestie, welke zich voordoet bij artikel 6, lid 3, ten aanzien van arbeiders, die een lange periode van werkloosheid achter den rug hebben.

Artikelen IV en V.

De redactie van het voorgestelde eerste lid van artikel 65 achtte men buitengewoon leelijk; één lid sprak zelfs van een stilistisch monstrem. Men gaf in overweging, den aanhef van dit lid te lezen als volgt:

De premie, voor een onderneming verschuldigd ingevolge het premietarief, dat Wij overeenkomstig artikel 63 of artikel 64, tweede lid, hebben vastgesteld, kan door den Raad van Arbeid enz.

In deze redactie is na „tweede lid” een komma geplaatst, die in het ontwerp ontbreekt. Ook in het vierde lid van artikel 65, in artikel 66 en in het eerste lid van artikel 143, zooals deze artikelen volgens het ontwerp zullen luiden, ontbreekt deze komma.

Dezelfde opmerking, welke gemaakt werd ten aanzien van den aanhef van het eerste lid van artikel 65, geldt met betrekking tot den aanhef van artikel 66.

Artikelen VI en VII.

Opgemerkt werd, dat in de artikelen 67 en 143, in het laatste zelfs tweemaal, de leelijke passieve constructie gebruikt wordt. Beide artikelen worden korter en krachtiger, wanneer men „kan door Ons worden bepaald” vervangt door „kunnen Wij bepalen”; „wordt door Ons niet genomen” door „nemen Wij niet” en „wordt door Ons gevraagd” door „vragen Wij”. Het gebruik van de passieve constructie komt, zoo meende men, voort uit een zekere bescheidenheid, een zich zelf niet op den voorgrond willen plaatsen, welk gevoel — hoezeer in een ambtenaar te waardeeren — echter, waar het de Kroon betreft, minder op zijn plaats is.

Aldus vastgesteld 16 Maart 1937.

AMELINK.

TEULINGS.

KORTENHORST.

SMEENK.

VAN DER PUTT.